Spominski zapis

SLAVISTIČNA SOPOTNIKA OSEMDESETLETNIKA

Zgodilo se je, da sem se za to, da bi dobil štipendijo za študij slavistike kot abiturient dal zapisati za mladinskega brigadirja na progi Šamac–Sarajevo. Maturiral sem 1947. na mariborski klasični gimnaziji. Zdravnik, sicer brat mojega ujca po materini strani, me je, pač kot zdravnik za šolarje, spoznal za sposobnega, čeprav sem bil bolj astenični tip, in me s tem kar življenjsko zaznamoval, saj vse življenje čutim posledice tifusa, ki sem se ga nalezel tam doli v Bosni, in komaj ostal živ. Zaradi tifusa se je moje brigadirstvo z dveh mesecev raztegnilo na tri in več, tako da sem prišel na ljubljansko slavistiko s precejšnjo zamudo že med predavanji.

Res pa sem bil zaradi svojega »bosnovanja« sprejet v študentski dom na Zvonarski ulici nedaleč od cerkve svetega Jakoba; tudi štipendijo sem dobil, a so mi jo kaj kmalu kot »kulaškemu« ukinili in mi kot dohodek za preživetje določili bančno posojilo, ki sem ga ob nastopu službe moral povrniti.

Kot bruc sem na Zvonarski dobil naprej posteljo v sobi s samimi študenti tehnike, menda pretežno geodeti, pa so me ti tehniki iz sobe z eno steno na južni strani stavbe spodrinili v sobo na severni strani stavbe, kar je pomenilo precej hladnejše bivanje. V njej je imel svojo posteljo tudi Franc Zadravec, za katerega se je kaj hitro izkazalo, da študira slavistiko, in sem se ga nekako oklenil kot mentorja v začetnih študijskih zadevah.

Tudi Zadravec je, kakor jaz, vpisal dvopredmetni študij: slovenski jezik in literaturo pod A, ruski jezik in literaturo pod B. Predavanja smo imeli v stavbi Narodne in univerzitetne knjižnice, pritličje levo, tam tudi oddelčne prostore za učni kader in slavistično knjižnico. Predavalnica je bila takoj prva soba, tako da smo vanjo deloma slišali loputanje vrat, ki so iz preddverja vodila v notranjost: naravnost po čudovitem stopnišču, seveda tudi Plečnikovem, v glavno čitalnico, v pritličju, na levo se je prišlo, kot rečeno, na slavistiko, na desno pa na zgodovino.

Z Zadravcem sva po dežju pomanjkanje dežnikov nadomeščala z nadstreški hiš, najprej mimo cerkve svetega Florjana po Karlovški, nato po Starem trgu do Valvazorjeve hiše blizu Podtranče, pa čez Čevljarski most, Jurčičev trg in ob Naglasovi trgovini navzgor po Novem trgu in v NUK. Kadar je bilo vreme lepo, sva jo iz internata ubrala na jug proti Ljubljanici in nato čez Žabjak in ob Gruberjevi palači ali čisto ob vodi do Karlovškega mostu in dalje v smeri k NUK-u; kdaj pa po Grabnu mimo Zoisove hiše in do Novega trga ali pa smo pri Vitezu zavili navzgor proti zahodu, nato pa na desno mimo gostilne Pod Skalco in mimo Mestnega muzeja (v katerem je bila Slovanska knjižnica) na eni strani ulice in mimo Križank na drugi do vzhodne strani NUK-a in nato na njegov glavni vhod.

Dobro se spominjam, da sva nekoč z Zadravcem dospela do značilnega stavbnega kompleksa stare Ljubljane, pred katerim sem jaz upočasnil korak, on pa v glavnem ne. Ko sva se vendar oba ustavila, mi je rekel: »Ti gotovo pojdeš v to stran na desno, jaz pa na levo v drugo stran.« Oba sva vedela, kam. Zadravec, eno leto starejši od mene, je že bil čustveno vezan na gimnazijsko dekle iz njegovih krajev in je po malem mislil tudi že na kariero, ki se je dala lažje doseči po njegovi poti kakor po moji trasi.

To se je zelo določno pokazalo že na začetku našega drugega letnika. Takrat so študentski dom na Zvonarski ukinili, del njegovih boljših stanovalcev so preselili v spodoben študenstki dom na Kolodvorski, vendar mene ni bilo med njimi: naekrat sem se znašel v menda telovadnici osnovne šole na Vodvodni cesti za Plečnikovim Stadionom, skupaj s kar številnimi »solagerci«, kakor sem nas pojmoval jaz, ki sem se konec oktobra 1941 našel v podobni spalnici v šlezijskem mestecu Striegau, kjer nas je bilo skupaj v enem prostoru 120 izseljencev (Nemci so nas najprej imeli za preseljence, nato pa za odseljence), in sicer na dvonadstropnih posteljah, kakor nam je bilo povedano, s francoske Maginoteve linije. Od tam je našo štiričlansko družino (oče je bil že 1939 umrl, ena sestra je bila v Ljubljani, druga je smela ostati doma na Mostecu, sicer preseljena v enosobno hišico brez pritiklin na koncu vasi, ker je kot šivilja delala »im kriegswichtigen Betrieb«, in nas je enkrat na začetku tudi obiskala v Šleziji. Iz te velikanske sobe taborišča nas je rešil mamin brat, »Frence stric« smo ga imenovali, v njihovo sobo, v kateri je bilo »samo« nekaj nad 20 ljudi, kar je bilo za nas že pravi raj na zemlji.

Iz Vodovodnega študentskega lagerja me je rešila sestra Micika, ki je takrat delala v Šlajmarjevem domu na Zaloški, in sicer tako, da mi je prek druge sestre, Veronike, priskrbela ozko služkinjsko sobico v družini hčerke sicer premožnih meščanov, solastnikov vogalne hiše nasproti vladni palači.

V tisti majčkeni sobici sem nekaj časa imel kar lep mir in sem pridno bral zlasti dela Dostojevskega, v ruščini, in iz njegovih del spoznaval težave življenja mestnih neimovitežev, med drugim tudi revice mladenke, ki je skrbela, ne vem že več za koga, iz dohodkov prodajanja same sebe.

Ker je moji mladi gospodinji na viški strani Ljubljane mož pobegnil v Argentino, sem čez nekaj časa videl, da so me že s tako tesne sobice začeli utesnjevati s postiljanjem v dnevni sobi; tja je nekoč zvečer zašla tudi moja gospodinja, zato sem se po Mickinem posredovanju preselil na moščansko stran Ljubljane, na Društveno ulico v prehodno sobo pritlične delavske hišice. Ta je imela poleg ozke veže in enake kuhinje še dve sobi: iz kuhinje ste najprej prišli v mojo sobo, iz nje pa je pot vodila v preostalo sobo mojih ostarelih stanodajalcev: mož je bil upokojen železničar, žena pa predmestna gospodinja, ki je enkrat ali dvakrat na teden hodila s kolesom in posodami na meni neznano Lavrico po mleko (in pač še po kaj).

Pri teh dveh dobričinah sem potem imel mir vse do konca študija junija 1952, nazadnje tudi kot prehodni lastnik kolesa z našega doma na Mostecu, tako da sem se z njim kar nekako razgledal po Ljubljani in primerno bližnji njeni okolici, posebno na vzhodni strani Ljubljane.

Iz svoje Društvene sobe se spominjam samo svoje postelje, v kateri sem še naprej bral Dostojevskega, študiral pa v njej nisem kaj dosti, ker sem vse svoje preostalo študentsko življenje prebil v veliki čitalnici (redkeje tudi v časopisni) naše Narodne in univerzitetne knjižnice, in kar iz nje hodil na predavanja na slovenistiki v pritličju in nekaj malega še do Grabna in Vegove.

Z Društvene ulice se spomnim še dveh znamenitih dogodkov: prvi je bil moj vpis v Socialistično zvezo Slovenije, in sicer na podlagi vabila ulične organizacije, ko so ugotovili, da me sicer nikjer ni, brez neke vključenosti kam pa da ni mogoče biti. – No,

tako sem torej postal podružbljen (in v tem smislu potem pri meni ni bilo nobenih topoglednih sprememb več). Velik incident se mi je dogodil neke noči, ko me je mesec (v našem narečju nimamo lune) dvignil iz moje podnajemniške postelje v sosednjo spalnico, pa sta mi speča v zakonski postelji preprečila vzpon vanjo. Opravičil sem se z »višjo silo« in jima drugi dan dopovedal, da se mi je to zgodilo tokrat že tretjič: prvič sem bil skozi šipe učilniškega okna v mariborskem malem semenišču zvečer opazoval ples snežink ob ulični svetilki, ki je visela, domnevam, na jekleni vrvi, pritrjeni na eni strani na zunanji zid našega zavoda, na drugi pa na zid klasične gimnazije na nasprotni strani ceste. In me je potem sredi iste noči dvignilo, da sem se iz spalnice v pritličju podal v učilnico eno nadstropje višje, da bi še enkrat videl oni ples snežink ob gotovo topli svetilki med obema ustanovama. Zbudil sem se šele nazaj grede sredi stopnišča in se potem previdno splazil nazaj v svojo posteljo ob dolgem umivalnem koritu za celo spalnico. Drugič je bilo to v našem prvem taborišču v Šleziji: takrat me je z mojega prvonadstropnega ležišča dvignilo in gnalo iz naše sobe po hodniku v sosednjo večjo, kjer so me prebudili, ko sem se vzpenjal na drugonadstropno posteljo sedaj ne vem več katerih ljudi iz naše dobovske fare, menda iz Gaberja.

Kot ljubljanski študent sem se te mesečnosti in določenih mor morda rešil z branjem knjige Die Traumdeutung Sigmunda Freuda: izklical sem si jo v čitalnici NUK-a in jo nekajkrat vzel na branje. Vodja izposoje, že starejši gospod, me je hudomušno vprašal, kaj vendar tako lepega sanjam, da iščem razlage za sanje pri Freudu. Ko sem bral celotnega Walzla serijo literarnih zgodovin Evrope in Orienta, me ni nikoli nič vprašal, ampak mi je knjige, vso dolgo vrsto, veleval donašati s polic, kjer so, tako sem menil, precej samevale.

Ja, kje pa je tu Zadravec, ali si pozabil nanj?

Včasih sem ga obiskal v Akademskem domu na Kolodvorski, kjer je ves čas stanoval in me je v njem prijazno spejemal, morda le z zadrego. Že zelo zgodaj me je bil spomnil, da so na svetu še kake druge zanimivosti, kakor tiste, shranjene v knjigah, kar lepo konkretne in ne tako daleč od nas, tako da mi ne bi bilo treba gledati sanjarsko skozi zvonarsko okno v prvem nadstropju proti Šent Jakobovemu stolpu z zahajajočim soncem tam zadaj na zahodu (kje pa drugje, seveda). V spominu mi je ostalo tudi Zadravčevo občudovanje atletskih postav pri igranju odbojke na našem Zvonarskem dvorišču. Ali pa čakanje na tramvaj ob zidu šempetrske cerkve pri bolnici, kamor smo – on menda ne, ali pa le izjemoma – hodili na kosilo in večerjo. Bili so burni časi korejske vojne, pa sva si mimogrede prišla navzkriž glede tega, katera stran je vojno sprožila.

V družbenopolitičnem krožku, ki so tedaj na univerzi obstajali in torej tudi na slavistiki, sem skušal uveljavljati svoja spoznanja ob marksistični misli (saj smo iz tega imeli pri Cenetu Logarju izpit), pa nas je, če je bil kdo še tak petelin kot jaz, stavil na realna tla Bruno Hartman, od nas nekoliko starejši kolega (rojen 1924 in morda tudi s kakšnimi izkušnjami s fronte, kakor jih je imel tudi Zadravec).

Morda mi je agilnost v teh krožkih prinesla vlogo, da sem postal vodja študenstkega kolektiva oz. aktiva slavistov. Ob povabilu med izbrane in zato nagrajevane, pa sem se izgovoril s tem, da ne bi hotel biti neiskren, da pa vidim, da so eni prav predani revolucionarni osvoboditeljski doktrini in temu ustrezni politiki. Tako je prišlo celo do kratkega soočenja med menoj in Pirjevcem glede tega, ali je stalinizem znamenje

azijatstva svojega očeta ali pa nasledek nepravilno zastavljenih ideoloških premis, ki poznajo samo vladalce in vladane, ne pa ljudovlade, kjer se dogovorijo za stvári ustrezna ravnanja, družbena in umovalna.

Študentje smo bili ves čas na dveh bregovih, eni na tem, drugi na drugem, čeprav je bilo nekaj brvi med njima in čeprav je bilo nekaj področij, kjer ni bilo treba biti na čisto določen način. Bili smo svoji s svojimi, oni drugi pa tudi.

Sponim se npr. brigad. Povedal sem že, da sem šel na progo Šamac–Sarajevo v Bosni. Komandant naše študentske mariborske brigade je bil Ivan Toličič, roj. 1922, v Staršah nad Zlatoličjem. Postavil me je za komandirja gimanzisjke čete, a sem, kakor hitro smo prišli v Bosno (gradnja predora Bistričak nedaleč Nemile) ugotovil, da dodeljene mi funkcije več nimam, ampak sem navaden brigadir. Ali: Ko smo kot univerzitetni študentje šli zidat Novi Beograd, napake iz Maribora niso ponovili, ampak sem kar sprva bil mišljen za brigadirja, medtem ko je kolega Zadravec postal ekonom brigade in seveda ni moral hoditi z nami navadnimi na delo k zidanju stavb. No, za zidarja me je tam kvalificiral srbski zidarski mojster, ki mi je izdal marsikatero zidarsko skrivnost, kar sem pozneje izkoristil pri zidavi študentskega naselja v Ljubljani in postal celo zmagovalec s trojko (Janez Sivec, kolegica iz Maribora in jaz) zidave pregradnih sten v domu in sem kot tak prišel celo v časopis.

V delovno brigado so nas hoteli spraviti še na koncu 4. letnika, pa jaz kot mladinski vodja slavistov tega nisem dopustil, ker da smo pred diplomo. Šli smo s tem sporom prav do ministra: univerzitetno študentsko vodstvo (eden ali oba Mušiča) in jaz. Nekaj časa nas je minister poslušal, nato pa nas odpustil z besedami: »Najprej se sami zmenite.« Pa se seveda nismo. In tiste poletne počitnice sem prvič ostal v Ljubljani in študiral za diplomo (ali so tudi drugi, ki sem jih rešil brigade, bili tudi tako pridni, pa seveda ne vem).

1952. smo torej večinoma vsi diplomirali, jaz že v junijskem roku. Čakalo me je enoletno vojaštvo (prvi poziv se je glasil za v oficirsko šolo, drugi, končni, pa je bil glede tega nezgovoren). V Beogradu so me pri razporejanju prispelih iz Slovenije že določili za radijsko četo, a je bilo to še tisti trenutek, ko so pogledali v mojo karakteristiko, popravljeno z radnim vodom. Po daljšem času sem bil po sprejemu pri nekem oficirju v štabu kasarne prekomandiran v Zemun (»Konjička šola«) in dodeljen vodu z reaktivnimi prenosnimi protitankovskimi izstrelki, in sicer kot »posluživač« z rusko brzostrelko kot orožjem (pri nadzoru mojega čiščenja orožja pa niso bili preveč sitni, čeprav so mi dali vedeti, da bi bilo lahko boljše).

Ministrstvo za šolstvo me je po vrnitvi iz vojske l. 1953 najprej določilo za službo v Sežani, po posredovanju Marje Boršnik pa potem poslalo v Novo mesto na gimnazijo kot profesorja pripravnika, kolega Zadravca pa je verjetno takoj po diplomi zaradi izkušenj z vojsko odneslo v Mursko Soboto v Prekmurju. Kam so šli drugi, mi ni bilo povsem jasno. Zadravca je nato po petih letih službe Boršnikova spravila kot asistenta na slavistiki Filozofske fakultete v Ljubljani, meni pa je profesor Slodnjak že po enem letu v Novem mestu nadelal pot do zagrebške slavistike, kjer sem bil jeseni 1954 nameščen kot lektor na katedri za slovensko literaturo pri prof. Franu Petretu. V Ljubljano na FF sem potem prišel šele čez 11 let (l. 1965) in tam ostal, sprva kot neučiteljska moč (znanstveni in višji znanstveni sodelavec), nato pa kot pedagoška do upokojitve l. 1996.

Čas od prihoda v Ljubljano je seveda glavno obdobje mojega sodelovanja z Zadravcem. Še v času zagrebških enajstih let sem Zadravca spominjal na svojo eksistenco z občasnimi obiski na njegovem domu, sicer pa sem Ljubljano za po dalj časa obiskoval med počitnicami, ker sem bil v Ljubljani prijavil svojo disertacijo o Finžarjevem pripovednem delu (l. 1958 ali 1959). To je šlo prek predstojnika slavističnega oddelka prof. Antona Slodnjaka. Vsaj dvakrat sta me pod streho svojega novega doma na Teslovi vzela Jakopinova, Franc in Gitica, čeprav sta že sama imela s svojimi tremi sinovi polno vrstno hišo. O Gitici in Francu me je že prej včasih kaj malega informiral Franc Zadravec, ki je tedaj stanoval nedaleč od Karlovškega mosta. Jakopinovima sem se verjetno smilil, nekakšen deseti brat na Hrvaškem, kakor se je o meni menda izrazil prof. Ocvirk (po vednosti Mirka Zupančiča, roj. 1925, s katerim sva kot študenta večkrat besedovala o evropskih slovstvenih vrhovih, zlasti o Shakespearju in Goetheju). Gitica mi je pred odhodom v Hamburg jeseni 1962, potem, ko sem svojo disertacijo že oddal v oceno, iztelefonirala obisk pri Francu Saleškem Finžgarju na njegovem domu na Mirju. (V tej hiši sedaj biva tudi moj kasnejši asistent dr. Tomo Korošec.) Ob bivanjih v Ljubljani zaradi disertacije sem stanoval tudi drugod, po prijaznosti gospodarja (ali hišnika?) telovadniške stavbe na Mirju, človeka iz naših kapelskih krajev tam doli ob meji s Hrvaško, tudi v oni njihovi stavbi, v sobi z mnogimi posteljami, ne vem, če ravno z vednostjo »ta vikših«.

Z obeh mest mojega občasnega bivanja v Ljubljani mi ni bilo daleč hoditi v Slovansko knjižnico, ki jo je tedaj vodil moj bivši profesor francoščine na mariborski klasični, France Dobrovoljec. V tej knjižnici so mi prijazno stregli z mnogimi viri za mojo disertacijo v zadevi Franc Saleški Finžgar. Skoraj bi se vsem tem moral bolj zahvaliti za izkazane usluge, ko sem 1964. svojo disertacijo izdal pri Slovenski matici, ki jo je tedaj vodil zemljepisec Anton Melik, urednik izdaj Matičinih pa je bil France Bernik ter ocenjevalec moje disertacije za izdajo pri Matici France Koblar.

Franc Zadravec mi je tu in tam povedal ali vsaj namignil o zame temni strani našega neorganiziranega bitja, tako npr. o moji vrnitvi iz Zagreba v Ljubljano, ki jo je malo pred svojo zrušitvijo zame organiziral Anton Slodnjak s tem, da je na ljubljanski univerzi dosegel sistemizacijo asistentskega mesta zame, kar mi je potrdil tudi tedanji tajnik rektorata ali dekanata gospod Novak, pa se to mesto potem ni razpisalo, kakor sem izvedel, ko sem se l. 1959 vrnil s Poljske (Varšava), kamor me je bil na predlog Zuze Topolińske za 6 tednov povabil prof. Zdzisław Stieber, raziskovalec kašubščine, vodja ustrezne delavnice na Poljski akademiji in profesor na Varšavski univerzi.

V šestih letih za tem pa se mi je končno vendarle odprla pot na Filozofsko fakulteto v Ljubljani (l. 1965), in sicer potem, ko sem zaman poskušal priti vsaj na Pedagoško fakulteto, zatem pa še bolj zaman na Politično fakulteto (sedaj Fakulteto za družbene vede).

Ker učiteljskega dela zame v Ljublljani ni bilo, v Zagrebu pa sem ga imel, sem l. 1965, ko se je za moj prihod v Ljubljano zavzel Boris Urbančič, lektor za češčino, in za njim še Fran Bezlaj, nekaj okleval, ali ne bi bilo vendar bolje ostati v Zagrebu, kot hoditi v Ljubljano, pa je kot deus ex machina nastopil Franc Zadravec: z avtom se je pripeljal pome na Mostec, kjer sem po prvih dveh letih v Zagrebu imel stalno zatočišče doma, in me tako rekoč odpeljal v Ljubljano. Glede odhoda v Ljubljano se mi je bilo toliko

lažje odločiti, ko sem zvedel, da so mi kandidaturo za docenturo v Zagrebu stornirali, ko so zvedeli, da sem se istočasno potegoval za kako mesto v Ljubljani.

V Ljubljani sem z Zadravcem kar precej urednikoval: jaz kot glavni in odgovorni urednik najprej Jezika in slovstva 11 (1966) do 14 (1969) in 15 (1969/70). Nato je prišla Slavistična revija: član njenega uredniškega odbora sem bil v letnikih 1967 do 1969, od 18. letnika (1970) do 1980 I, II glavni in odgovorni urednik, zatem ne več tudi odgovorni urednik do l. 1996 (odgovorni urednik od III 1980 naprej je postal F. Zadravec). Ob zame nepričakovanem odstopu odgovornega urednika in glavnega urednika za literarno zgodovino (drugo je bil vsa leta od prevzema Slavistične revije s strani nas mlajših Boris Paternu) sem odstopil tudi jaz kot glavni urednik za jezikoslovje in področni, ker sem bil prepričan, da je taka »božja volja«, ki je nekje iz ozadja vodila tudi moj biti in ne biti pri uredništvih.

V času mojega urednikovanja smo izdali kar nekaj zbornikov in posebnih izdaj: najprej Bajčev zbornik v SR 20 (1972) I, 1–158 ob njegovi petinsedemdesetletnici. Čez štiri leta (SR 24 (1976)) je bila številka I posvečena »zaslužni literarni znanstvenici in univerzitetni profesorici dr. Marji Boršnikovi. Številka II 20. letnika revije pa je bila posvečena »zaslužnemu slovstvenemu raziskovalcu in posredniku slovenske umetnostne besede na jugoslovanskih univerzah univ. prof. dr. Franu Petretu ob sedemdesetletnici. Številki prof. Boršnikove je sledil zbornik razprav ljubljanskih in celovških slavistov z Levstikovega srečanja v Ljubljani 21. in 22. maja 1981, IV, 351–546. Temu je sledil zbornik razprav »Spominu Marje Boršnikove (1906–1982) in Antona Slodnjaka (1899–1983), SR 31 (1983), 266–483. Vmes je bil še zbornik za VIII. mednarodni slavistični kongres v Zagrebu (Ljubljani), SR 25 (1977), KONG, 216 str., z razdelkoma I (Jezikoslovje 3–114) in II (Literarna veda, 115–216), ki sta izšla tudi kot separata. Istega leta je kot IV izšel tudi separat Zvrstnost in poimenovalni postopki slovanskkih knjižnih jezikov. Zbornik razprav z delovnega zasedanja Mednarodne komisije za slovanske knjižne jezike, Ljubljana, 28. do 30. 5. 1977, 385–464. Številka II–III letnika 25 (1977) je bila posvečena »slovenskemu in primerjalnemu literarnemu zgodovinarju akad. prof. dr. Antonu Ocvirku ob sedemdesetletnici«, 121–309. I. številka letnika 26 (1978) je bila posvečena »kritičnemu slovstvenemu znanstveniku slovenistu in uredniku Borisu Merharju ob sedemdesetletnici«, II. Številka istega letnika pa »zaslužnemu slovstvenemu zgodovinarju, znanstvenemu svetniku dr. Lin/u/ Legiši ob sedemdesetletnici« (19). V letniku 27 (1979) je kot III–IV (321–457) bila posvečena »univerzitetnemu profesorju doktorju Antonu Slodnjaku, rednemu članu SAZU ob osemdesetletnici z najboljšimi željami Slavistično društvo Slovenije in uredništvo njegovega glasila«; v tem dvojnem zvezku je bilo natisnjeno gradivo z Znanstvenega srečanja ljubljanske in celovške univerze z orednjo temo »Simon Jenko (1838–1869), Celovec, 31. maja in 1. junija 1979«, kar je z dodatkom Življenje in delo izšlo tudi kot separat.

V 33. letniku SR (1985 II, 137–304) so natisnjena razpravljanja s prireditve Slavistično srečanje univerz v Ljubljani in Celovcu, Ljubljana, 16. in 18. V. 1985. Naslednje leto je bila prva številka SR 36 (1986, 109–232) posvečena predanemu slovenistu, dialektologu in unverzitetnemu profesorju Tinetu Logarju ob sedemdesetletnici. IV. Številka SR 35 (1987, 331–432) je bila posvečena »starosti naših slavistov jezikoslovcev, srbohrvatistu in slovenistu akademiku prof. dr. Janku Jurančiču ob petinosemdesetletnici«. Zadnji

veliki zbornik je po najini zaslugi z Gjurinom v SR 37 (1989) Riglerjev zbornik. Ob šestdesetletnici rojstva, 383 str. Sledil je SR 38 (1990) IV, 312–489, zbornik »Akademiku profesorju doktorju Francetu Bezlaju ob osemdesetletnici« in »Akademiku profesorju Dušanu Moravcu ob sedemdesetletnici«. Od svojih dveh profesorjev smo se pri Slavistični reviji poslovili z zbornikom »Spominu Marje Boršnikove (1906–1982) in Antona Slodnjaka (1899–1983)«, SR 31 (1983), 266–483. SR 41 (1993) I je na 218 straneh prinesla Zbornik slovenskih prispevkov za XI. Mednarodni slavistični kongres v Bratislavi 1993. Takoj naslednje leto sem poskrbel, da je v SR 42 (1994), II–III, 132–435 izšel Ramovšev zbornik kot natis prispevkov z Obdobij 12, katerih vodja je bila Breda Pogorelec. Leta 1996 pa je kot IV 44. letnika, 341–501 izšla številka z mojim fotografskim portretom z nepodpisanim sestavkom (torej mojim) Delo Jožeta Toporišiča (str. 341–348). Francu Zadravcu je nato 45. letnik 1997, I–II, 419 strani, prinesel Zadravčev zbornik, ki sta ga pripravila in uredila Matjaž Kmecl in Aleksander Skaza s sodelovanjem Vojka Gorjanca. Za ta zbornik sem prispeval sestavek Kopitar in J. Grimm ob Cločevem Glagolitu.

Jubilejne zbornike smo zmeraj pogosteje bogatili z bibliografijami slavljencev: za A. Bajca jo je prispeval Marko Kranjec. Bibliografijo Frana Bezlaja je prispevala Alenka Šivic - Dular, za Dušana Moravca pa Jože Munda. Zadravčevo bibliografijo je že l. 1985 zbral Miran Hladnik, za Tineta Logarja sem jo sestavil jaz, dopolnila pa njegova hči Alenka Logar – Pleško; svojo bibliografijo sem l. 1986 in 1996 seveda sestavil sam. Jurančičeva bibliografija nima navedenega avtorja.

* * *

S kolegom Zadravcem sva bila oba strokovno zelo plodovita. Verjetno ni nič narobe, če sva bila mnenja, da bi nama moralo biti priznano akademstvo. Zadravec me je glede tega seveda prehitel: za dopisnega člana Sazu je bil izvoljen leta 1979, za rednega 1985, jaz pa sem mu v istem sledil z letnicama 1991 in 1997.

Morda še kaka beseda o najinem urednikovanju Jezika in slovstva ter Slavistične revije. Mojim ravnanjem Zadravec v ničemer ni oporekal ne pri eni in razen enkrat tudi pri Slavistični reviji ne. Izjema je bila, ko se je, mislim, da je bilo ob mojem sestavku o slovenističnem jeziskoslovstvu Borisa Urbančiča nekako dolžnostno pridružil kritiki nekega drugega člana uredništva; zaradi objave Rada Lenčka v letniku 1979 mi je nato bilo odvzeto, menda na protest Zveze borcev, odgovorno uredništvo Slavistične revije. Da bi se mi bilo zgodilo še kaj hujšega, pa je preprečil Tomo Korošec s svojo moško besedo v moj prid.

Jože Toporišič
Ljubljana